

Kjøbstadbeoerne frit at tilforhandle sig paa en let og billig Maade det Brændeviin, de ville have til deres Brug, men at man ikke betroer Landbeoerne denne Frihed, og derved i dette Forhold fremdeles holder Landbeoerne i en Umyndighedstilstand saaledes, at de ikke skulle kunne faae Brændeviin paa andre Steder eller hos Andre end dem, som Regjeringen godhedsfuldt ved en allernaadigst Bevilling tillader, at de maatte faae det hos. Det er at sætte Kjøbstads og Landbefolkningen i en saa forffjellig Klasse med Hensyn til Moralitet, Sædelighed og Charakterfasthed, at det er en af de meget store Anker, jeg har imod Loven, at den slaar en saadan Forffjel fast. Endelig har jeg ogsaa det imod den nærværende Lov, at den fremdeles lader en meget for stor Bevillingsmyndighed ligge hos Indenrigsministeren, denne forkastelige Myndighed, som burde indskrænkes overalt, hvor det var muligt at faae den indskrænket; men istedet derfor lader man den ikke blot bestaae, men giver den et større Omfang. Uagtet al den yderlige Frihed, som gives, saa vil man dog endnu, at Indenrigsministeren eenfaldig, partist og vilkaarlig skal kunne give Frihed til den Enkelte, som endnu maatte ønske en større Frihed end den, der ifølge Loven gives ham. Naar jeg nu tager Hensyn til den nuværende Tilstands Forkastelighed ved Siden af de Ufuldkommenheder, jeg finder i nærværende Lovforslag, og skal afveie, om jeg skal stemme for Loven eller om det, jeg har imod Lovforslaget, er saa vægtigt, at jeg bør stemme imod det, saa er det et af de væsentligste Hensyn, af hvilke jeg har ladet mig bestemme til det Sidste, til at ville stemme imod Lovforslaget, det, at ifølge Lovforslagets egne Bestemmelser vil det meest Forkastelige i den nuværende Tilstand kunne ophøre lige tidligt, enten Lovforslaget vedtages denne eller næste Gang. Det kan i en Lov, der vedtages om 1 eller 2 Aar, ligesaa godt som i denne, bestemmes, at en ny Tingenes Tilstand skal indtræde til 1ste Januar 1862; de væsentligste Bestemmelser i Loven kunne komme til at træde i Kraft til selsamme Tid, enten man vedtager den i denne Sæssion eller i næste. Naar det nu dernæst er givet, at der, inden Rigsdagen igjen træder sammen,

skal foregaae nye Folkethingvalg, saa er det min bestemte Formening, efterat jeg har seet Sagen fra disse forffjellige Sider, at jeg maa stemme imod Loven. Dersom Nogen vilde sige, at det var en Krænkelse af Folkets Ret, om man i en Sæssion vedtog en Lov af en saa overordentlig Vigtighed og Betydning som denne, uden at Folket ved nye Valg havde haadt Leilighed til at give sin Mening tilkjænderom, saa vilde jeg svare, at det var en ubegrundet og uberettiget Paaastand; men jeg paa- staar paa den anden Side, at der er en overmaade stor Grad af Bili ghed tilstede for, naar det kan skee, at høre Folkets egen Stemme i et saa vigtigt og indgribende Spørgsmaal som det nærværende. Det vil ikke kunne nægtes, at der er en meget stor Grad af Bili ghed for, at den hele Befolkning kan ved en Handling komme til at vise, hvorvidt den vil gaae ved denne Reform. Det er jo Noget, som man erkjender Rigtigheden af i alle andre Tilfælde, og det er jo derfor, at der i Grundloven er givet Regjeringen Ret til at opløse Rigsdagen eller en af dens Afdelinger; det er netop denne Betragtning, der ligger til Grund derfor. Dersom Regjeringen antager, eller er bleven overbevist om, at Rigsdagen ikke i den Sammensætning, den til en given Tid befindes at have, vil erklære sig for en af den forelagt Sag, saa har den jo den Ret at kunne opløse Rigsdagen, for at Folket ved nye Valg kan komme til at give sin Mening tilkjænder, om den deler Regjeringens Anskuelse med Hensyn til den paagældende Sags Gjennemførelse eller den ikke deler den. Det er ikke nogen anden Betragtning, som her foreligger. Det er vist, at en meget stor Deel af Befolkningen anseer denne Lov for at være for vidt gaaende; der har jo været stor Uenighed om, hvor stor en Deel af Befolkningen det er; men vi vide Alle, at det er hele Befolkningen, der vælger. Dersom den Deel af Folket, der anseer Reformen for for vidt gaaende, kun udgjør en Minoritet, saa vilde jo Valgene faae det Udfald, at Folkethinget næste Sæssion vil være af samme Mening, som Majoriteten i det nuværende; men, dersom den Deel af Folket, der anseer Reformen for for vidt gaaende, udgjør en Majoritet, vil det have tilfølge, at der i